

verslag

Omschrijving	Verslag Maatschappelijke Stuurgroep	Nationaal Coördinator Groningen
Voorzitter	Dhr. H. Alders	Behandeld door █ (10)(2e)
Vergaderdatum en -tijd	20 juli 2017, 09.00 – 12.00 uur	T █ (10)(2e) secretariaatms@nationaalcoördinatorgroningen.nl
Locatie	Gemeentehuis Loppersum, Molenweg 12, Raadzaal	Datum 21 juli 2017
Aanwezig	Dhr. J. van der Knoop (Groninger Bodem Beweging), dhr. █ (10)(2e) (Groninger Bodem Beweging), dhr. D. Schorren (Groninger Bodem Beweging), mevr. █ (10)(2e) (Gasberaad/LTO Noord), dhr. J. Wigboldus (Gasberaad/SMS), dhr. █ (10)(2e) (Gasberaad/CNV), dhr. █ (10)(2e) (Gasberaad/Libau), dhr. C. Zijderveld (Gasberaad/SBE), de heer █ (10)(2e) (Gasberaad), dhr. J. de Boer (NCG), mevr. A. Schäfer (Gasberaad/NMF), de heer █ (10)(2e) (Gasberaad/HPAG), de heer █ (10)(2e) (Gasberaad/HPAG), mw. M. Langebeek (Gasberaad/ FNV), de heer █ (10)(2e) (Gasberaad/VNO-NCW), dhr. J. Bessembinders (Gasberaad/Groninger Dorpen), dhr. █ (10)(2e) (Gasberaad/Platform Kerk en aardbeving), Mevr. S. Top (Gasberaad).	Kenmerk NCG / 17137440
Afwezig	Dhr. T. Hoek (Gasberaad/Libau), de heer █ (10)(2e) (Groninger Bodem Beweging).	Kopie aan
		Bijlage(n)

1. Opening en mededelingen

De vergadering wordt geopend.

De heer Kamminga is afwezig. De heer Alders neemt waar als voorzitter.

Mevrouw Schäfer is aanwezig tot 11.00 u.

De heer █ (10)(2e) merkt op dat er veel stukken zijn verzonden voor deze vergadering.

De NCG onderkent dit maar veel van de stukken zijn vervolgd documenten. Tijdens de vergadering zal blijken wat besproken kan worden.

2. Verslag Maatschappelijke Stuurgroep 1 juni 2017

Geen opmerkingen, verslag is vastgesteld.

3. Schadeprotocol

De NCG licht te de stukken toe. De stukken geven weer hoe het proces loopt en wat de stand van zaken is. De werksessies geven diepgang en hebben bijgedragen tot begrip over en weer. De werksessies maken ook duidelijk is dat het een tijdrovend project is. Er zullen informatierondes worden gehouden om iedereen op de hoogte te brengen van de stand van zaken en dat het meer tijd kost om tot een protocol te komen. Het proces zoals het zoals nu ingericht is, begint met de opnamemethodiek. Die stap moet als eerste gezet. Na de zomer zullen de volgende stappen worden gezet om te komen tot een protocol, een onafhankelijke schadebeoordelingsinstantie (opm. RK: inmiddels werktitel OCS vervangen door werktitel Instituut Mijnbouwschade).

Mevrouw Schäfer vraagt welke schades er nu (nog) liggen om in behandeling te worden genomen.

NCG antwoordt dat de meldingen per 31 maart volgens de oude procedure worden afgedaan. NAM wikkelt die af. Die worden in behandeling genomen. De meldingen van na 31 maart worden op de nieuwe manier afgehandeld. De doorlooptijd voor opname van die meldingen bedraagt 9 maanden.

De heer Van der Knoop benadrukt dat de mensen die nu naar claimanten gaan voor het opnemen van de schade goed duidelijk moeten maken dat ze namens de NCG komen en dat

de afhandeling van schade echt anders gaat. Anders komt het niet goed. Mevrouw Top geeft aan dat het een goede zaak is dat dit jaar nog gestart wordt met de opnames.

De NCG stelt voor dat de NCG rechtstreeks communiceert met schademelders om uit te leggen wat er is gebeurd, wat er nog staat te gebeuren en wat het verschil is met de vorige procedure. Het is een zoektocht om te zorgen dat de juiste inspecteurs op de juiste manier de bewoners bezoeken. Wat voor gevolgen heeft het voor het proces als met Nivre gecertificeerde inspecteurs wordt gewerkt of met Komo gecertificeerde mensen. Dat is een punt wat ook in de werksessies besproken moet worden. De kwaliteitseisen bij Nivre zijn zodanig dat aan de inspecteurs bijzondere eisen worden gesteld. Dit heeft zeer sterk de aandacht. De stukken die voor liggen over de opname van schade en de andere stukken over het schadeprotocol zijn voor nu ter informatie. Bekeken zal worden wat nodig is bij de achterbannen om de discussie te voeren. In verband met de planning vergt dit een goede voorbereiding.

Mevrouw Schäfer vraagt duidelijkheid ten aanzien van de rol van de MS. Heeft de MS instemmingsrecht of adviesrecht? De begeleidende brief spreekt namelijk soms van advies en soms van instemming. De NCG antwoordt dat de Maatschappelijke en Bestuurlijke stuurgroep adviesrecht hebben. Maar de opdracht aan de NCG is om met instemming van de Maatschappelijke organisaties zijn beleid uit te voeren. De NCG wil recht doen aan de positie van alle betrokken organisaties.

4. Erfgoedprogramma

Bestuurlijk is het programma positief ontvangen en bestaat de wens om hiermee verder te gaan. In het fonds dat voor erfgoed wordt opgezet zal de provincie Groningen 1,3 miljoen euro storten. De NCG doet daar 1,3 miljoen bij.

De heer (10)(2e) spreekt complimenten uit voor het programma. Het bevat ambitie en visie en is een basis voor succes vanwege draagvlak bij stakeholders (gemeenten). Het 'wat' en 'wie' is helder maar de kernvragen van het 'hoe', 'wanneer' en 'waarom' behoeven in de volgende periode nadere concretisering. Dit gaat over prioritering en wellicht classificering. De deadline van 2019 ligt redelijk ver weg. Zou dit niet versneld moeten worden? Verder rijst de vraag of er voldoende capaciteit is bij de NCG voor inhoud en proces. De heer (10)(2e) merkt op dat het positief is dat van de tijdelijke stuurgroep Cultureel Erfgoed een permanente stuurgroep is gemaakt waardoor sturing en bewaking van strategie en beleid mogelijk wordt. Daarnaast is het beter voor de discussie dat alle erfgoedpartijen bij elkaar aan tafel zitten en niet alleen de ambtelijke organisaties. Tenslotte vraagt de heer (10)(2e) zich af of dit programma niet een opmaat is om het erfgoedprogramma als sectoraal systeem op te nemen

De NCG geeft aan dat het programma dichter op de inhoud zit dan aanvankelijk het idee was. Een voorbeeld hiervan is het idee om gemeentes verder te ondersteunen voor wat betreft de kwaliteit. Voor het team bij de NCG betekent dit extra inzet maar die moet dan vooral gericht zijn op ondersteuning. Als het gaat over monumenten, ziet de NCG nog wel een sectorale aanpak voor zich. De winst die hierin zou moeten zitten is, dat dit verder gaat dan de echte monumenten. Het besef moet groeien dat ons erfgoed meer is dan een vermeende status. Bij de gemeentes moet het inzicht ontstaan dat dit een belangrijk punt is. Het is belangrijk dat ervoor gezorgd wordt dat de erfgoedorganisaties op een goede manier breder aangesloten worden bij de discussie over erfgoed. NAM moet daarbij een andere rol hebben dan in het verleden. De NCG wil graag versnellen maar met name gemeentes staan bij ruimtelijke kwaliteit aan het begin ten aanzien van dit punt. De provincie heeft daar een grote rol in maar de NCG zoekt de discussie te voeren: over de monumenten aan de ene kant maar aan de andere kant het bredere erfgoed en niet alleen over het object maar ook over de ruimtelijke kwaliteit. Dat vraagt een grote inspanning. De NCG heeft er daarom voor gekozen de partijen die betrokken zijn bij erfgoed te versterken om een denklijn te ontwikkelen. Partijen moeten bij elkaar komen hierover te spreken.

5. Vervolg Pilot Koopinstrument

Het voorstel voor het vervolg van het koopinstrument ligt voor ter bespreking.

De heer Van der Knoop merkt op dat de GBB voor een generieke opkoopregeling is. Daarnaast merkt hij op dat zolang de waardedalingregeling van de NAM niet op orde is, dit voorstel voor de pilot onvolledig is. Voor het sluitstuk van de verkoop de bewoner dan nog eens naar de NAM.

De NCG geeft aan dat uit de critical review naar voren is gekomen dat over de waardeverminderingregeling nog wel enige discussie te voeren is. De NCG wil de discussie voortzetten om te kijken of dit tot een gedragen aanpak kan leiden. Verder zal het werkgebied van de 0,2, ook in de nieuwe NPR, blijven gehanteerd. Boelhouwer laat zien dat de ideeën die ten grondslag liggen aan de koopregeling en het 0,2 gebied een breed draagvlak hebben. Er is een algemene garantieregeling in het gebied maar het effectueren daarvan is gelimiteerd aan een bepaald bedrag. Boelhouwer heeft als uitgangspunt bij het koopinstrument volgtijdelijkheid geadviseerd. De knelgevallen moeten het eerst worden opgekocht. De veronderstelling van Boelhouwer is dat er steeds minder knelgevallen zullen zijn zodat het tweede uitgangspunt belangrijker wordt namelijk de te koop-duur. Die lijn wordt getracht te volgen. De volgtijdelijkheid kan dan worden losgelaten en de regeling kan breder worden toegepast.

In het voorstel wordt uitgegaan van een dubbele taxatie zoals Boelhouwer voorstelt. Vastgesteld is, dat de WOZ niet het uitgangspunt kan zijn voor indexatie. De WOZ verschilt per gemeente en heeft vaak te maken met beleidskeuzes.

De heer (10)(2e) merkt op dat Boelhouwer ervan uit gaat dat de knelpunten elke ronde gaan afnemen maar de kans bestaat dat als het versterken toe gaat nemen, de knelpunten toe gaan nemen.

Mevrouw Top merkt op dat er nog steeds eerst geselecteerd wordt op knelpunten en niet op het objectieve criterium verkoopduur. Die knelpunten moeten nu juist bij de Commissie Bijzondere Situaties in behandeling komen. Ze worden nu doorgeschoven naar het koopinstrument. Het is de vraag of dat wel juist is. Dat de WOZ niet als een objectief criterium kan gelden, is begrijpelijk maar men weet dan van te voren wel waar men aan toe is. Dat is bij taxatie niet het geval. Zijn er andere criteria mogelijk?

De NCG geeft aan dat dat erg lastig is. Een koopprijs is moeilijk te hanteren. De WOZ is zoals hiervoor gezegd evenmin geschikt. Daarom wordt voorgesteld om weg te blijven van een eenzijdige taxatie en een dubbele taxatie in te voeren. Dat is ook sneller. Verder adviseert Boelhouwer de 12 maanden te koop duur te hanteren als hoofdcriterium als een garantieregeling wordt ingevoerd. Verder is het zo dat een aantal mensen bij de pilot terecht kwam omdat ze juist niet aan de criteria van de Commissie Bijzonder Situaties voldeden. De heer Van der Knoop merkt op dat hij bij het ontwerp van de pilot heeft aangegeven de criteria van de Commissie Bijzondere Situaties ruimer te maken zodat daar meer complexe situaties onder vallen en in de pilot een meer algemene benadering te hanteren.

Mevrouw Top merkt op dat de pilot juist ook ten doel heeft rust in de woningmarkt te brengen. Dat betekent dat de garantieregeling belangrijk is. Dat kan niet worden bereikt met een termijn van drie jaar.

De NCG licht toe dat juist vanwege de rust op de arbeidsmarkt en met een beperkt budget de grootste knelpunten van de eerste periode eerst opgelost worden. De regeling wordt dan vanzelf een algemene regeling is de stelling. Het is overigens niet de bedoeling na drie jaar te stoppen maar na drie jaar te evalueren. De NCG zal dit anders formuleren in de stukken. En andere vraag is nog of de pilot ook het effect moet hebben dat mensen naar gebied komen. Hierover zal nog verder gediscussieerd moeten worden.

De heer Van der Knoop vraagt of eerst naar de te koop duur wordt gekeken of eerst gekeken wordt of sprake is van een knelpunt.

NCG geeft aan dat eerst de termijn van de te koop duur geldt en daarna of er sprake is van een knelpunt.

Mevrouw Top verwijst naar het rapport van De Kam dat is afgerond. Zij vraagt ook of de gebiedsafbakening voldoet.

De NCG geeft aan dat de het voorstel van de NCG aansluit bij het rapport. De Kam adviseert meer onderzoek te doen naar verhuisketens. De NCG neemt dit in overweging. Voor wat betreft de gebiedsafbakening blijkt uit de evaluatie van Boelhouwer dat het draagvlak voor regeling in het 0,2 gebied heel groot is.

De heer (10)(2e) merkt op dat uit onderzoek van prof. Postmes blijkt dat de knelpunten eerder groter dreigen te worden dan kleiner.

De heer (10)(2e) vraagt of de NCG van de kaart van 2015 blijft uitgaan. Deze kaart is immers in ontwikkeling.

NCG licht toe dat dit voorlopig niet verandert. Naar de verschuiving van de kern van het gebied in zuidoostelijke richting, zal in het tweede helft van het jaar worden gekeken.

Verder vraagt de heer (10)(2e) of er meer instrumenten zijn om de woningmarkt in beweging te houden.

De NCG geeft aan dat de knelpuntenregeling wordt doorgezet en de garantieregeling wordt ontwikkeld. Daarnaast is er nog de vraag of er tot een betere aanpak kan worden gekomen ten aanzien van de waardevermindering. Of de versterkingsoperatie stabiliteit brengt is nog niet te zeggen.

De NCG constateert dat de stuurgroep tegen de achtergrond van de gevoerde discussie positief staat tegenover de lijn die is uitgezet

6. Onderzoek meetinstrumentarium

De heer Schorren geeft aan dat het niet de voorkeur heeft meer onderzoek te doen. Uit het onafhankelijk onderzoek van Van der Gaag is aangetoond dat tiltmeters meerwaarde hebben. Tiltmeters moeten daarom worden geïnstalleerd en voor de komend jaren moet er worden gemeten en gemonitord.

NCG is het er mee eens dat tiltmeters een meerwaarde hebben. In alle rapporten is naar voren gekomen dat er een aantal categorieën is waarin het verstandig tiltmeters te plaatsen. De NCG richt dan tot de categorieën die te maken hebben met de seismiciteit.

De NCG licht zijn voorstel toe ten aanzien van de tiltmeters. De NCG heeft door Antea onderzoek laten doen. Door verschillende partijen is daar commentaar op geleverd. Aanbevelingen uit het rapport zullen worden gedaan aan de minister van Economische Zaken, NAM, KNMI en TNO. Tiltmeters leveren zinvolle informatie. Het voorstel is een proces in te richten met alle betrokkenen waaronder Van der Gaag. Besproken wordt wat de objecten zijn waar Tiltmeters moeten worden ingezet. Vervolgens wordt het project gedraaid wat inhoudt dat tiltmeters worden aangeschaft en geplaatst, dat data worden geregistreerd en met elkaar gedeeld.

De heer Van der Knoop vraagt of er een bepaalde selectie is waar de tiltmeters worden geplaatst. De NCG antwoordt dat de aanbevelingen van Van der Gaag e.a. zoveel mogelijk worden gevolgd waaronder de prioriteitsstelling. Het voorstel en de uitwerking komen terugkomen op de agenda.

De heer Wigboldus merkt op dat er eerder onderzoeken zijn geweest over ongelijkmatige bodemdaling zonder dat daar opheldering over kon worden gegeven. Het Antearapport geeft aan hoe dit in elkaar steekt. Hoe gaan we hier mee verder?

De NCG komt de volgende keer schriftelijk op deze vraag terug.

7. Mededelingen

a. Voortgang uitvoering door de NCG

Vergaande keuzes zijn in de formatie aan de orde zoals het fonds en de soort organisatie voor de NCG.

b. Voortgang versterken

De NCG licht toe dat het versterkingsprogramma in volle gang is. Organisatie, planning en communicatie vergen een grote inspanning. De planning is dat op 1 september zijn ruim 1450 versterkingsadviezen beschikbaar zijn. Het inspectieprogramma loopt. Er zijn minder inspecties gedaan dan gepland. Aan het eind van het jaar moeten 5000 inspecties zijn gedaan.

De heer (10)(2e) was bij een informatiebijeenkomst met bewoners. Daaruit komt naar voren dat het zoektocht is hoe te communiceren met de bewoners van betreffende wijken, om die wijken goed te verstaan en goed aan te pakken.

De NCG onderkent dit. Geeft aan dat er veel gebeurd is voorafgaand aan die bijeenkomst. Veel informatie is al verstrekt op informatieavonden maar ook gesprekken aan de keukentafel moeten en gaan nog plaats vinden.

De heer (10)(2e) merkt op dat er veel verschil is tussen de verschillende groepen bewoners. De NCG antwoordt dat er inderdaad nog veel stappen te zetten zijn.

De heer (10)(2e) geeft aan dat er veel mensen zijn met ervaring in wijkvernieuwing.

De NCG licht toe dat het zo is dat er veel mensen zijn met die specifieke ervaring, die worden ook ingezet maar er komt extra spanning bij.

De heer Wigboldus vraagt hoe het met het advies van de Raad van State is.

De NCG geeft aan dat er geen nieuws over te melden is.

c. Stand van zaken t.a.v. regelingen

Geen opmerkingen

d. Stand van zaken onderzoeken

De heer (10)(2e) vraagt naar de audit die bij CVW was gestart.

De NCG deelt mee dat de resultaten van de audit er zijn na de zomer.

e. **Verslag stuurgroep leefbaarheid dd 24 mei 2017**

Geen opmerkingen

f. **Stand van zaken "NAM op afstand"**

Geen opmerkingen

g. **Stand van zaken zorgprogramma**

De heer (10)(2e) spreekt zijn waardering uit over de wijze van communiceren die in het programma is opgenomen. Het is een constructief model en kan wellicht een positief model zijn voor de gesprekken met bewoners.

h. **Halfjaarsrapportage Gronings Perspectief**

De heer (10)(2e) stelt geschrokken te zijn van de conclusies met name dat mensen echt ziek worden. Dit is slecht voor de mensen en slecht voor de ontwikkeling van de provincie.

De heer (10)(2e) geeft aan dat het rapport het Platform Kerk en Aardbeving ook heeft aangegrepen. Zij gaan erover nadenken hoe bijvoorbeeld met de faculteit sociale psychologie iets op gebouwd kan worden dat mensen iets gebracht kan worden, hier moeten en willen we wat mee.

De heer Van der Knoop merkt op een van de aanbevelingen een plan van aanpak te ontwikkelen m.b.t. de geconstateerde gezondheidsproblematiek. Wordt dit opgepakt door de NCG?

De NCG deelt mee dat de Kennistafel leefbaarheid onlangs heeft plaats gevonden. Er heeft een discussie plaats gehad over de vraag hoe ondersteuning plaats kan vinden. Er zijn verschillen tussen gemeenten. De vraag aan prof. Postmes is dan ook om het onderzoek uit te breiden. Er gebeurt veel op verschillende hulpverleningsniveau 's maar het verband ontbreekt. De NCG wil daarom een gesprek met de GG en GD hierover, hoe gaat de GG en GD dit aanpakken. Hij zoekt binnen het zorgdomein naar een coördinerende instantie. Hier ligt een wettelijke rol voor de GG en GD. Dit komt op de agenda terug met de vier hoofdlijnen. De bewonersbegeleiders komen bij bewoners frequent problematieken tegen van zeer ernstige aard. De NCG probeert daarom in diverse gemeenten te stimuleren het maatschappelijk werk weer op te zetten. De uitkomsten van het rapport en dat wat bewonersbegeleiders zien, komen overeen.

De heer Van der Knoop vindt het belangrijk dat deze signalen goed in Den Haag terecht komen.

De NCG komt na de zomer komen terug op dit onderwerp.

i. **Advies Kennisprogrammering Bouwkundig Versterken (Building)**

Voor kennisgeving aangenomen.

j. **Onderwijs**

Geen opmerkingen.

8. Critical Review woningmarktonderzoeken en Kwartaalrapportage NCG eerste kwartaal 2017

De heer Zijderveld is verbaasd dat positief gereageerd werd vanuit het onderzoek eigen huis, kan ik niet rijmen.

NCG is inderdaad opvallend. Daarom wordt enige kwartalen achtereen onderzoek gedaan.

9. Rondvraag en sluiting

De heer Schorren verzoekt terughoudendheid met het toezenden van stukken in verband met de vakantieperiode.

De heer Wigboldus heeft een uitnodiging van Building ontvangen voor een manifestatie op 20 september. Dit zou breder verspreid moeten worden. De NCG zoekt contact met Building.

Mevrouw (10)(2e) meldt dat er een bedrijf is uitgekozen voor het aanleggen van snel internet. Zij geeft verder aan dat de Kennistafel leefbaarheid onlangs heeft plaats gevonden. Het is zinvol om kennis te maken met alle partijen en bekend te maken waar ieder mee bezig is.

De heer (10)(2e) merkt op dat in Loppersum bij bedrijven de inspecties zijn begonnen. In de voorfase is sprake van allerlei protocollen waar mee gewerkt wordt. Dit zijn nog NAM protocollen waar wat geschaafd wordt. Dit kan leiden tot vertraging aan de achterkant van die inspecties. Het zou goed zijn als dit wordt opgepakt.

De NCG onderkent dit en geeft aan dat de NCG nieuwe protocollen zal maken binnen de aansprakelijkheid.

De vergadering wordt gesloten.